

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ
ПО ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

28.08.2020 г. – Вариант 2

МОДУЛ 1

Време за работа 90 минути

Отговорите на задачите от 1. до 35. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. В кой от редовете има съответствие между химичния елемент и броя на електроните във външния електронен слой на атомите му?

- А) кислород – 6 e⁻
- Б) въглерод – 6 e⁻
- В) силиций – 2 e⁻
- Г) калий – 4 e⁻

2. Йон на химичен елемент с 20 протона в ядрото има заряд 2+. Какъв е видът на оксида, в който участва този йон?

- А) основен
- Б) неутрален
- В) киселинен
- Г) амфотерен

3. Йонна химична връзка се осъществява между:

- А) неметал и неметал
- Б) метал и метал
- В) метал и неметал
- Г) атоми на един и същ елемент

4. Посочете реда, в който видовете кристални решетки съответстват на веществата калиев хлорид и йод?

- А) KCl – йонна, I₂ – молекулна
- Б) KCl – молекулна, I₂ – молекулна
- В) KCl – молекулна, I₂ – атомна
- Г) KCl – метална, I₂ – атомна

5. Диамантът е една от алотропните форми на въглерода. Химичната връзка между въглеродните атоми в диаманта е:

- А) ковалентна полярна
- Б) ковалентна неполярна
- В) йонна
- Г) метална

6. В кой ред нараства степента на окисление на химичните елементи спрямо кислорода?

- А) Na_2O , Cl_2O , N_2O
- Б) PbO_2 , N_2O_3 , CO
- В) CO_2 , Al_2O_3 , PbO
- Г) K_2O , MgO , Al_2O_3

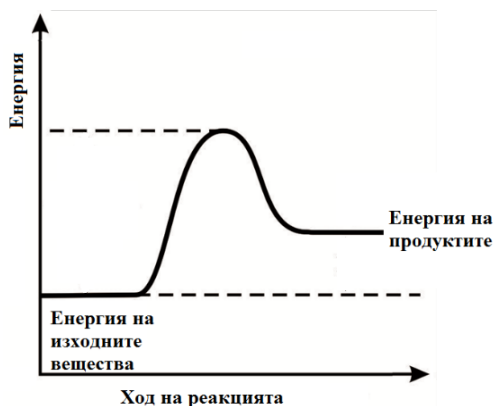
7. Окислението на NO до NO_2 се извършва по уравнението $2\text{NO}_{(г)} + \text{O}_{2(г)} \rightarrow 2\text{NO}_{2(г)}$. Средната скорост на реакцията може да се определи с израза:

- А) $v_{cp} = - \frac{\Delta c(\text{NO}_2)}{\Delta t}$
- Б) $v_{cp} = + \frac{\Delta c(\text{NO})}{\Delta t}$
- В) $v_{cp} = + \frac{\Delta c(\text{NO}_2)}{\Delta t}$
- Г) $v_{cp} = + \frac{\Delta c(\text{O}_2)}{\Delta t}$

8. Скоростта на химичната реакция $\text{Zn}_{(тв)} + \text{H}_2\text{SO}_{4(р-р)} \rightarrow \text{ZnSO}_{4(р-р)} + \text{H}_{2(г)}$ зависи от:

- А) молната (моларната) концентрация на ZnSO_4
- Б) молната (моларната) концентрация на H_2SO_4
- В) обема на водорода
- Г) налягането

9. На дадената графика е представен процес, при който:

- А) се поглъща енергия и е ендотермичен
- Б) се отделя енергия и е екзотермичен
- В) се отделя енергия и е ендотермичен
- Г) се поглъща енергия и е екзотермичен

10. В коя (кои) от равновесните системи (1), (2), (3) при постоянна температура и повишаване на налягането, концентрацията на водорода намалява?

- (1) $3\text{H}_{2(г)} + \text{N}_{2(г)} \rightleftharpoons 2\text{NH}_{3(г)} + \text{Q}$
- (2) $\text{CO}_{(г)} + 3\text{H}_{2(г)} \rightleftharpoons \text{CH}_{4(г)} + \text{H}_2\text{O}_{(г)} + \text{Q}$
- (3) $\text{H}_{2(г)} + \text{Cl}_{2(г)} \rightleftharpoons 2\text{HCl}_{(г)} + \text{Q}$

- А) в (1) и (2)
- Б) в (2) и (3)
- В) само в (1)
- Г) само в (3)

11. При приготвяне на захарен сироп за сладкиш домакиня охладила горещия разтвор до стайна температура, при което се отделили кристали. Полученият над тях разтвор е:

- А) оцветен
- Б) ненаситен
- В) преситен
- Г) наситен

12. При продължително престояване на зеленчуци в хладилника, те увяхват. Ако парче краставица се потопи в съд с вода, то след време се установява, че зеленчукът е освежен. Протича процес на осмоза, защото:

- А) водата и разтворът в клетките на растението са изотонични
- Б) разтворът в клетките е хипотоничен спрямо водата
- В) водата е хипотонична спрямо разтвора в клетките на растението
- Г) водата е хипертонична спрямо разтвора в клетките на растението

13. Определете масата на разтвореното вещество и масата на водата в 300 g воден разтвор на CaCl_2 с масова част 12%.

- А) 34 g CaCl_2 и 266 g H_2O
- Б) 35 g CaCl_2 и 265 g H_2O
- В) 36 g CaCl_2 и 264 g H_2O
- Г) 40 g CaCl_2 и 260 g H_2O

14. Измерени са температури на замръзване на дестилирана вода $T_3(1)$ и на воден разтвор на захар $T_3(2)$. Сравнението между тях показва, че:

- А) $T_3(1) < T_3(2)$
- Б) $T_3(1) > T_3(2)$
- В) $T_3(1) = T_3(2)$
- Г) $T_3(1) \leq T_3(2)$

15. С коя комбинация от реактив и оцветяване на лакмуса ще докажете йоните в разтвор на HBr ?

- А) реактив – $\text{BaCl}_{2(p-p)}$ и лакмус – червен
- Б) реактив – $\text{HCl}_{(p-p)}$ и лакмус – син
- В) реактив – $\text{AgNO}_{3(p-p)}$ и лакмус – червен
- Г) реактив – $\text{NaI}_{(p-p)}$ и лакмус – син

16. Амонякът е газ с остра характерна миризма и много добра разтворимост във вода. Водният му разтвор има основен характер. Възможната стойност на рН при температура 25°C е:

- А) 6,9
- Б) 4,5
- В) 2,7
- Г) 10,1

17. Едно от посочените вещества се използва като набухvatел в хлебопроизводството. Неговата формула и химично наименование са:

- А) NaCl – натриев хлорид
- Б) NaOH – натриев хидроксид
- В) Na₂CO₃ – динатриев карбонат
- Г) NaHCO₃ – натриев хидрогенкарбонат

18. Въглероден диоксид се отделя при протичане на реакцията:

- А) Na₂CO_{3(p-p)} + CaCl_{2(p-p)} →
- Б) NaHCO_{3(p-p)} + CH₃COOH_(p-p) →
- В) CaCO_{3(тв)} + NaCl_(p-p) →
- Г) K₂CO_{3(p-p)} + Pb(NO₃)_{2(p-p)} →

19. Комбинацията от верни коефициенти в уравнението на реакцията:

Al₂O₃ + H₂SO₄ → Al₂(SO₄)₃ + H₂O, е:

- А) 1, 3, 1, 3
- Б) 2, 6, 2, 3
- В) 1, 2, 1, 2
- Г) 2, 3, 2, 3

20. Между веществата CaO, CaCO₃, CaCl₂, Ca(OH)₂ съществува генетична връзка. Изберете реда с възможния генетичен преход.

- А) CaCl₂ → CaO → Ca(OH)₂ → CaCO₃
- Б) CaO → CaCl₂ → CaCO₃ → Ca(OH)₂
- В) CaCO₃ → CaO → Ca(OH)₂ → CaCl₂
- Г) Ca(OH)₂ → CaCO₃ → CaCl₂ → CaO

21. Кой от изброените процеси води до намаляване на количеството на CO₂ в атмосферата?

- А) фотосинтеза
- Б) горене на природен газ
- В) горене на дърва
- Г) получаване на негасена вар от варовик

22. Амониевият нитрат (амониевата селитра) намира приложение:

- А) за получаване на метали
- Б) като набухvatел в сладкарската промишленост
- В) като минерален тор в селското стопанство
- Г) като препарат за растителна защита

23. При хидролиза на нишесте се получава монозахаридът глюкоза. Молекулната формула на глюкозата е:

- А) C₁₂H₂₂O₁₁
- Б) C₆H₆O
- В) C₆H₁₂O₆
- Г) C₂H₆O

24. Мярка за детонационната устойчивост на бензина е октановото число. То се определя чрез сравняване с детонационната устойчивост на въглеродорода 2,2,4-триметилпентан. Съединенията октан и 2,2,4-триметилпентан помежду си:

- А) са хомолози
- Б) са верижни изомери
- В) са позиционни изомери
- Г) не са нито хомолози, нито изомери

25. Кои от съединенията 1, 2, 3, 4, 5 и 6 са алкани?

(1) C_6H_6 (2) C_2H_2 (3) C_3H_8 (4) C_3H_4 (5) C_7H_{12} (6) C_2H_6

- А) (1) и (5)
- Б) (2) и (4)
- В) (3) и (6)
- Г) (1) и (2)

26. Една от препоръките на СЗО (Световна здравна организация) във връзка с COVID-19 е ръцете да се мият с вода и сапун или с дезинфектант за ръце, който съдържа етанол, пропанол и изопропанол. Коя е функционалната група на веществата в дезинфектанта и към кой клас органични съединения се отнасят?

- А) – CHO , алдехиди
- Б) $>CO$, кетони
- В) – $COOH$, карбоксилни киселини
- Г) – OH , алкохоли

27. Едно от най-широко използваните влакна е поликапроамидното, защото се отличава със здравина, лесно се почиства, не се разяжда от молци.

Поликапроамидното влакно се отнася към:

- А) синтетичните влакна
- Б) изкуствените влакна
- В) естествените влакна
- Г) вискозните влакна

28. При присъединяване на бром към етен $H_2C=CH_2$ се получава:

- А) 1,2-дибромоетан
- Б) 1,2-диброметен
- В) 1,1-дибромоетан
- Г) 2,2-диброметен

29. Етилацетат е естер на оцетната киселина с приятна плодова миризма. Може да бъде синтезиран от ацетилен чрез следните превръщания:

Неизвестното вещество X в означения преход е:

- А) етан
- Б) етанол
- В) етанал
- Г) етен

30. Природният газ се използва като гориво. Съдържа основно (над 90%):

- А) бутан
- Б) метан
- В) пропан
- Г) пропен

31. Една от разнообразните функции на белтъците е каталитичната. Кое твърдение описва тази функция?

- А) Ускоряват протичането на биохимични реакции в организма.
- Б) Пренасят кислород от белите дробове към всички тъкани.
- В) Изграждат съединителната тъкан, мускулите, кожата.
- Г) Регулират растежа и размножаването.

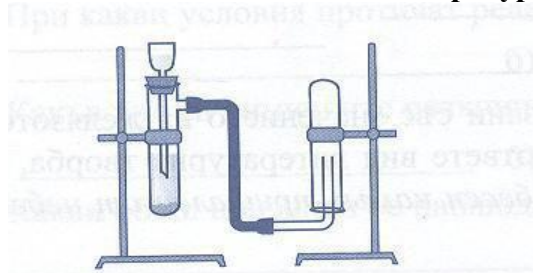
32. За откриване на йони във водни разтвори, ученик добавя към един от разтворите AgNO_3 и получава черна утайка. Резултатът показва, че е възможно наличие на:

- А) S^{2-} – йони
- Б) Cl^- – йони
- В) Br^- – йони
- Г) I^- – йони

33. С коя от посочените комбинации от реактив и наблюдавани промени може да се докаже наличието на съседни хидроксилни групи ($-\text{OH}$) в молекулата на въглеродния захар глюкоза?

- А) FeCl_3 и виолетово оцветяване
- Б) NaOH , I_2 и жълта утайка
- В) $\text{Cu}(\text{OH})_2$ и тъмносиньо оцветяване
- Г) AgNO_3 и бяла утайка

34. Показаната на схемата апаратура е подходяща за получаване и събиране на:

- А) CO_2 от CaCO_3 и разредена HCl
- Б) H_2S от FeS и солна киселина
- В) Cl_2 от MnO_2 и концентрирана HCl
- Г) H_2 от Zn и разредена H_2SO_4

35. Количеството вещество, съответстващо на 3,27 g цинк, е:

- А) 0,50 mol
- Б) 0,30 mol
- В) 0,25 mol
- Г) 0,05 mol